

Seat No. : _____

SD-125

September-2020

M.A., Sem.-IV

510 : Sanskrit

EA : Indian Philosophy

(तर्कभाषा-नियतांश)

[जैन-बौद्धदर्शन (सर्व दर्शन संग्रहतः)]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

PART – I

नीचेना आठ प्रश्नो पैकी गमे ते त्रणुना उत्तरो लभो.

Write the answers to any **three** of the following questions.

1. अर्थघटन अने अनुवाद करो. 14
Do translation and interpretation.
(1) द्विविधः सम्बद्ध संयोगः समवायश्चेति ।
(2) आप्तस्तु यथाभूतस्यार्थस्योपदेष्टा पुरुषः ।
2. अर्थघटन अने अनुवाद करो. 14
Do translation and interpretation.
(1) साक्षात्कारिणी च प्रमा सैवोध्यते या इन्द्रियजा ।
(2) यथा शब्दोऽनित्यः कृतकत्वाद् घटवत् ।
3. हेत्वाभास अटले शुं ? तेना प्रकारो वर्णवी गमे ते ते प्रकार सोदाहरणु समजावो. 14
What is हेत्वाभास ? Mention all the types of हेत्वाभास and explain any two with illustration.
4. जैन दर्शन अनुसार जिवनुं स्वरूप यर्यो. 14
Discuss the form of jīva according to Jaina philosophy.
5. बौद्ध दर्शन अनुसार अष्टांग मार्ग समजावो. 14
Explain Aṣṭāṅga path according to Baud'dha darśana.
6. टूंकनोंध लभो. 14
Write short note.
(1) चार आर्य सत्य.
Four Arya truth.
(2) हीनयान महायान
Hīnayāna mahāyāna

7. ટૂંકનોંધ લખો. 14
Write short note.
(1) જૈન દર્શન અનુસાર ‘બંધ’ અને ‘મોક્ષ’.
‘Bandha’ and ‘Mōkṣa’ according to Jaina philosophy.
(2) સ્યાદવાદ: ।

8. ટૂંકનોંધ લખો. 14
Write short note.
(1) અનુમાન પ્રમાણ ।
(2) ષોઢા ઇન્દ્રિયસંન્નિકર્ષ: ।

PART – II

9. નીચેના પ્રશ્નો પૈકી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોનાં ઉત્તરો લખો. 8
Write the answers to any **four** of the following questions.
(1) આન્વીક્ષિકી વિદ્યા કોને કહેવાય ?
What is આન્વીક્ષિકી વિદ્યા ?
(2) ન્યાયદર્શન કેટલા અને કયા-કયા પદાર્થોને સ્વીકારે છે ?
How many and what are the objects are accepted by N'yāya darśana ?
(3) ‘લક્ષણ’ ની વ્યાખ્યા ઉદાહરણ સહિત આપો.
Define ‘લક્ષણ’ with example.
(4) ‘ઉપમાન’ કોને કહેવાય ?
What is ‘ઉપમાન’ ?
(5) ‘સમવાય સંબંધ’ કોને કહેવાય ?
What is the ‘સમવાય સંબંધ’ ?
(6) ‘કારણ’ ની વ્યાખ્યા આપો.
Give the definition of ‘કારણ’.
(7) ‘તીર્થંકર’ ની વ્યાખ્યા આપો.
Give definition of ‘Tirthānkara’.
(8) બૌદ્ધોએ સ્વીકારેલા પ્રત્યક્ષ ના પ્રકારો જણાવો.
Mention the type of Pratyakṣa as accepted by the Baud'dha darśana.

Seat No. : _____

SD-125
September-2020
M.A., Sem.-IV
510 : Sanskrit
(EB : काव्यमीमांसा)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- सूचना :** (1) विभाग-I मांथी गभे ते त्रशु प्रश्नना उत्तर लओ. दरेकनो गुणलभार 14 नो छे.
(2) विभाग-II मांथी सूयव्या प्रभाणे आठ प्रश्नोना उत्तर लभवानां छे. दरेकनो ओक ओक गुण छे.

विभाग – I

1. नीयेनी पंक्तिओना अनुसंधाने राजशेभरना भते कवि कोने कहेवाय, ते यर्यो. 14
(क) ततः प्रभृति तमुशनसं सन्तः कविरित्याचक्षते ।
(ख) तदुपचाराश्च कवयः कवय इति लोकयात्रा ।
2. काव्यमीमांसानुसार काव्यपुरुषनो परियय करावो. 14
3. स च त्रिधा स्वर्ग्यो भौमः पातालीयश्च । आ पंक्तिना अनुसंधानभां कवि सभयनी यर्या करो. 14
4. पांचाली शैलीने सोढाहरणु सभजवो. 14
5. वैदर्भी शैलीने सोढाहरणु सभजवो. 14
6. गुणनियमस्तु तद्वयथा – सामान्योपादाने माणिक्यानां शोणता, पुष्पाणां शुक्लता, मेघानां शुक्लता, मेघानां कृष्णता च । – अे पंक्तिना संदर्भे काव्यगुणानी सभज आपो. 14
7. राजशेभरे उपदेशेला काव्यगुणोनो परियय करावो. 14
8. राजशेभरनी काव्यमीमांसानो टूंकभां परियय करावो. 14

9. નીચેના પ્રશ્નોના સંક્ષેપમાં ઉત્તર આપો. (ગમે તે ચાર)

8

- (1) કાવ્યમીમાંસાના પ્રથમ અધ્યાયનું નામ શું છે ?
- (2) કાવ્ય પુરુષોત્પત્તિનો વૃત્તાન્ત કોણે કહ્યો છે ?
- (3) કાવ્યપુરુષનું શરીર શું છે ?
- (4) યદપરં નૃત્તવાદ્યાદિકમેષા ચક્રે સા.....વૃત્તિઃ ।- અહીં કઈ વૃત્તિની વાત છે ?
- (5) રાજશેખર પાંચાલી વૃત્તિનો સંબંધ કયા પ્રદેશ સાથે જોડાયેલો માને છે ?
- (6) एवं विभज्य जानानः प्रेत्य चेह च नन्दति । – આ વચન કોના સંદર્ભે કહેવાયું છે ?
- (7) કાવ્યમીમાંસાના પંદરમા અધ્યાયમાં શેની ચર્ચા છે ?
- (8) शुक्लगौरयोरेकत्वेन निबन्धनम् – એ શું છે ?
- (9) કાવ્યમીમાંસાના પ્રથમ અધિકરણને કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?
- (10) યાયાવરીય કોણ છે ?
- (11) તૃષારગિરિ ઉપર સરસ્વતીએ કઈ ઈચ્છાથી તપસ્યા કરી હતી ?
- (12) ત્રિધા બદ્ધ વૃષભ ના પાદ કેટલાં છે ?